

Jesteś tutaj:

Strona główna

>

Mieszkańcy

>

Środowisko

>

Zielony Lublin

>

Likwidacja roślin inwazyjnych w tym barszczu Sosnowskiego

<https://lublin.eu/mieszkanicy/srodowisko/zielony-lublin/likwidacja-roslin-inwazyjnych-w-tym-barszczu-sosnowskiego/>

W lecie 2012 roku do Urzędu Miasta zgłosiło się kilka osób skarżąc się na dziwne i uciążliwe poparzenia oraz reakcje alergiczne. Z rozmów z poszkodowanymi wynikało, że mieli kontakt z Barszczem Sosnowskiego. Od tego roku władze miasta wypowiedziały barszczowi wojnę. W latach 2013-14 likwidacja barszczu była kontynuowana. Każdego roku było likwidowane po kilkadziesiąt skupisk tej rośliny. Co ciekawe metoda walki okazała się na tyle skuteczna, że w przypadku 3/4 obszarów w kolejnych latach rośliny tej już nie było. Problem stanowią obszary należące do osób prywatnych, które nie zezwalają na likwidację rośliny i właśnie te rośliny są przyczyną wtórnego zasiewu. Do 10 lipca 2015 roku w Lublinie wykryto prawie 40 ognisk występowania barszczu.

Co to jest za roślina i skąd pochodzi?

Pochodzi z rejonu Kaukazu, skąd został rozprzestrzeniony na rozległych obszarach Europy środkowej i wschodniej, gdzie stał się rośliną inwazyjną. Od lat 50. do 70. XX wieku wprowadzany był do uprawy w różnych krajach bloku wschodniego jako roślina pastwna.

Po niedługim czasie, z powodu problemów z uprawą i zbiorem, głównie ze względu na zagrożenie dla zdrowia, uprawy były porzucane.

Roślina w szybkim tempie zaczęła rozprzestrzeniać się spontanicznie. Gatunek okazał się bardzo kłopotliwym przybyszem, ponieważ sok ze świeżych roślin wywołuje zmiany skórne, jest niezwykle trudny do zwalczenia, powoduje degradację środowiska przyrodniczego i ogranicza dostępność terenu.

Barszcz Sosnowskiego objęty jest prawnym zakazem hodowli, rozmnażania i sprzedaży na terenie Polski.

Działania związane ze zwalczaniem barszczu Sosnowskiego Urząd Miasta prowadzi od 2012 roku. Każdego roku likwidowane było po kilkadziesiąt skupisk tej rośliny. W większości obszarów, na których w minionych latach usuwano ogniska barszczu Sosnowskiego, w tym roku rośliny tej już nie było. Problem stanowią obszary należące do osób prywatnych, które nie zezwalają na likwidację rośliny i właśnie te rośliny są najczęstszą przyczyną wtórnego zasiewu.

Przed wszystkim działania związane z likwidacją barszczu należało by podzielić na dwie grupy: fizyczna likwidacja rośliny i szeroka działalność edukacyjna, równie ważna, gdyż ukazująca społeczeństwu Lublina potencjalne zagrożenia stwarzane przez roślinę. Do działań edukacyjnych należy zaliczyć druk specjalnej ulotki, druk kalendarzyka listkowego z rośliną barszczu na rewersie oraz liczne artykuły prasowe, pogadanki telewizyjne jak również niniejsza strona internetowa.

ROŚLINY MYLONE Z BARSZCZEM SOSNOWSKIEGO

Jak w latach ubiegłych również i w tym roku Urząd Miasta przyjmuje zgłoszenia dotyczące występowania ognisk barszczu Sosnowskiego. Do Biura Miejskiego Architekta Zieleni dociera wiele zawiadomień od mieszkańców zaniepokojonych obecnością tej rośliny w ich okolicy. Jednak z przeprowadzonych w terenie wizji lokalnych wynika, że w przypadku 60-70% takich informacji są to rośliny innych gatunków, nieszkodliwe, a czasami wręcz będące pod ścisłą ochroną. Barszcz Sosnowskiego przede wszystkim mylony jest z barszczem zwyczajnym, arcydzięglem litworem, pasternakiem zwyczajnym, podagrycznikiem, wrotyczem, czy nawet kwawnikiem.

Oczywiście rośliny te mogą być powodem uczulenia niektórych alergików. W skrajnych przypadkach wytwarzane przez nich olejki eteryczne mogą poparzyć, ale nie są to rośliny inwazyjne i skutki ich działania nie będą groźniejsze niż zwykłej pokrzywy.

W niektórych przypadkach, gdy błędnie zostanie rozpoznany barszcz Sosnowskiego oraz z obawy przed zagrożeniem jakie stwarza, usuwane są gatunki roślin pożytecznych lub chronionych (arcydział w Polsce objęty jest ochroną). Warto więc w sytuacji, gdy nie jesteśmy pewni czy mamy do czynienia z barszczem Sosnowskiego lub jego groźnymi kuzynami, skontaktować się ze specjalistą.

BARSZCZ SOSNOWSKIEGO

Wysokość/ masywność	2-4 m wysokości, o potężnej budowie
Kształt kwiatostanów	przypominający parasol, największy osiąga średnicę 60-80 cm
Kształt kwiatostanów	białe, czasami różowawe
Kształt liści	trójlistkowe (tzn. złożone z 3 segmentów, nieparzystopierzaście), blaszka liściowa z zaokrąglonymi brzegami
Kolor liści	żywo zielony
Pokrycie łodygi	silnie bruzdowana, rzadko owłosiona, o średnicy u podstawy 5-12 cm
Kolor łodygi	powierzchnia pokryta fioletowymi plamkami
Pora kwitnienia	od czerwca do przełomu lipca i sierpnia

ARCYDZIĘGIEL LITWOR

Wysokość/ masywność	2-3 m (podczas kwitnienia)
Kształt kwiatostanów	kulisty
Kształt kwiatostanów	zielonkawożółte lub zielonkawobiałe
Kształt liści	3-4 krotnie pierzaste, a poszczególne listki są jajowate
Kolor liści	ciemnozielone (od spodu sinzielone)

Pokrycie łodygi	gładka
Kolor łodygi	jasnozielona łodyga, czasami może posiadać fioletowawe przebarwienia w postaci smug
Pora kwitnienia	od końca maja do lipca

BARSZCZ ZWYCZAJNY

Wysokość/ masywność	ok. 1,5m lub więcej, ale jest znacznie drobniejszy w budowie niż barszcz Sosnowskiego
Rozmiar kwiatostanów	średnica 10-15 cm (dużo mniejsze niż u barszczu Sosnowskiego)
Kolor kwiatów	białe lub żółtozielone
Kształt liści	podzielone na 3-5 wyraźnie oddzielonych od siebie listków, mniejsze powierzchniowo i drobniejsze w budowie niż u barszczu Sosnowskiego
Kolor liści	ciemnozielone, szorstko owłosione
Powierzchnia blaszki liściowej	mniejsze powierzchniowo (kilkadziesiąt cm² , a u barszczu Sosnowskiego ok. 1,5m ²)
Pokrycie łodygi	bruzdowana, pokryta szczecinkami, sztywnymi włoskami
Kolor łodygi	Zielona; brak fioletowych plamek
Pora kwitnienia	czerwiec-wrzesień

PASTERNAK ZWYCZAJNY

Pokrój	w pierwszym roku wytwarza odziomkową rozetę wyprostowanych liści o wys. ok. 40 cm; w drugim roku wytwarza łodygi kwiatostanowe o wys. do 100 cm, kanciasto bruzdkowane, u podstawy delikatnie owłosiona
Kwiaty	złocistożółte , płatki korony u nasady zaokrąglone, o tępych końcach zagiętych do środka; zebrane w 6-20 szypułkowe baldachy; szypułki owłosione, nierówne, pokryw i pokrywek brak
Liście	pojedynczo pierzaste, 4-7 odziomkowe składające się z par podługowatych listków o ząbkowanym brzegu, listek szczytowy trójkłapowy; liście łodygowe siedzące, pochwiaste

Łodyga wzniesiona, o **wysokości 30-100 cm**, bruzdowana, krótko owłosiona

PODAGRYCZNIK POSPOLITY

Łodyga wzniesiona, górą rozgałęziająca się, naga lub krótko owłosiona, w środku pusta (dęta) i bruzdowana; osiąga **wysokość 50-100 cm**;
pod ziemią czołgające się, silne kłącze o zgrubiałych węzłach, wytwarzające liczne rozłogi

Liście odziomkowe i dolne łodygowe są długoogonkowe, podwójnie trójkątne; środkowy listek jest największy; poszczególne listki są niesymetrycznie jajowate, zaostrome, pojedynczo lub podwójnie piłkowane, ogonkowe; dolne liście pochwiasto osadzone na łodydze; liście górne są pojedynczo trójdzielne;
charakterystyczną cechą gatunkową jest budowa ogonków liściowych- na przekroju poprzecznym mają proste lub słabo na zewnątrz wysklepione brzegi, rdzeń w środku i zawsze są gładkie

Kwiaty **drobne kwiaty** tworzą duże, **baldachy złożone, 12-13 szypułkowe, bez pokryw i pokrywek**; w poszczególnych baldaszkach jest 12-20 pojedynczych kwiatów na równej długości szorstkich szypułkach;
kwiaty białe lub jasnoróżowe, o wierzchołkach zagiętych do środka

KRWAWNIK POSPOLITY

Łodyga omszała, zielona, częściowo barwy brązowej lub fioletowej, są podłużnie bruzdowane, **grubości do 3 mm**, z jasno zabarwionym rdzeniem

Liście zielone lub szarawozielone, słabo owłosione na górnej i bardziej owłosione na dolnej powierzchni, podwójnie lub potrójnie pierzastosieczne, o odcinkach równowąskich, z lekko zaokrąglonym, białawym szczytem

Kwiaty koszyczki zebrane w baldachogrono na szczycie pędu; **każdy koszyczek, średnicy 3–5 mm**, składa się z osadnika, zwykle zawierającego 4–5 kwiatów językowatych i 3–20 kwiatów rurkowatych; okrywa koszyczka składa się z 3 rzędów lancetowatych, omszonych, zielonych okrywolistków, ułożonych dachówkowato, z brązowym lub białym, błoniastym brzegiem;

dno koszyczka jest lekko wypukłe, w kątach plewinek występują kwiaty języczkowe, o trójdzielnym, białawym lub czerwonym języczku i **kwiaty rurkowate o promienistej, pięciodzielnej, żółtawej lub jasnobrunatnawej koronie**

WROTYCZ POSPOLITY

Łodyga	do 120 cm wysokości , o czterokanciastym przekroju
Liście	pierzastosieczne; listki podłużnie lancetowate , liście z ogonkami o odcinkach pierzastowrębnych, górne liście o odcinkach wrębno- piłkowanych
Kwiaty	żółte ; koszyczki kwiatowe zebrane w szczytowy, gęsty baldachokształtny kwiatostan
Pora kwitnienia	od lipca do września
Zapach	silna woń przypominająca zapach kamfory

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z BEZPOŚREDNIO Z LIKWIDACJĄ BARSZCZU

Jakie Barszcz Sosnowskiego stwarza zagrożenie?

Zawarte w wodnistym soku oraz w wydzielinie włosków gruczołowych furanokumaryny stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi. Związki te w kontakcie ze skórą i w obecności światła słonecznego, w szczególności ultrafioletu¹, powodują parzenia (fotodermatozę) II i III stopnia.

Objawy pojawiają się przy naświetleniu promieniowaniem ultrafioletowym już po kilkunastu minutach od kontaktu z rośliną. Na siłę reakcji wpływ ma osobista wrażliwość poszczególnych osób, a poza tym zwiększa się ona w wysokich temperaturach i przy dużej wilgotności powietrza, w tym także w przypadku silnego spocenia się.

W ciągu 24 godzin nasilają się objawy w postaci zaczerwienienia skóry i pęcherzy z surowiczym płynem. Stan zapalny utrzymuje się przez około 3 dni. Po tygodniu miejsca podrażnione ciemnieją (następuje hiperpigmentacja) i stan taki może utrzymywać się przez kilka miesięcy. Miejsca podrażnione na skórze zachowują wrażliwość na światło ultrafioletowe nawet przez kilka lat.

Roślina może powodować oparzenia także u zwierząt hodowlanych, np. wymion krów mlecznych.

Jak walczyć z Barszczem Sosnowskiego?

Gatunek nie powinien być uprawiany ze względu na zagrożenie dla zdrowia i szkody powodowane w środowisku przyrodniczym. Przynajmniej na obszarach chronionych i w pobliżu miejsc zamieszkałych powinien być zwalczany.

Stanowiska barszczu można niszczyć ręcznie lub mechanicznie (poprzez wykopywanie roślin lub ścinanie kwitnących pędów) oraz chemicznie (np. za pomocą preparatu). Niszczenie mechaniczne polegać może na ścinaniu pędów kwiatostanowych podczas pełni kwitnienia (ścięcie wcześniejsze spowodować może ich regenerację, późniejsze – rozsianie zawiązanych w międzyczasie nasion). Metoda ta wymaga jednak konsekwentnego stosowania przez szereg lat.

Osoby biorące udział w zwalczaniu Barszczu Sosnowskiego muszą być wyposażone w odpowiednie ubrania ochronne.

Można też rośliny barszczu wykopywać lub wycinać, przy czym ze względu na łatwość odrastania z szyi korzeniowej – rośliny trzeba odcinać od korzenia najlepiej 10 cm poniżej poziomu gruntu. Spośród herbicydów skuteczne przeciw barszczom okazały się te zawierające glifosat (Roundup). Dobre efekty daje stosowanie środków chemicznych w połączeniu z metodami mechanicznymi, ewentualnie kilkukrotne w ciągu roku i kontynuowane przez kilka lat zwalczanie roślin za pomocą herbicydów.

Co zrobić jak go spotkamy?

- należy niezwłocznie i dokładnie obmyć skórę wodą z mydłem,
- unikać ekspozycji podrażnionych miejsc na światło słoneczne przynajmniej przez 48 godzin,
- w przypadku kontaktu soku roślin z oczami należy je przemyć dokładnie wodą i chronić przed światłem (nosić okulary z filtrem chroniącym przed światłem słonecznym),
- poinformować Biuro Miejskiego Architekta Zieleni UM Lublin, Straż Miejską lub Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.

W przypadku napotkania Barszczu Sosnowskiego prosimy o kontakt:

Biuro Miejskiego Architekta Zieleni
81 466 26 80
maz@lublin.eu

2021-01-16 03:22:12